

บทความวิจัย (Research Article)

รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

Western Vocal Teaching Instructional Model

in Higher Education Academy, Thailand

สุธาสินี ถีระพันธ์^{1*} และณรงค์รัช วรมิตรไมตรี¹Suthasinee Theerapan^{1*} and Narongruch Woramitmaitee¹

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและพัฒนาแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตการสอนของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาทักษะปฏิบัติขับร้องตะวันตก สาขาดนตรีตะวันตก ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 10 ท่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาแบบการสอนและวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบการสอนด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ Paired sample t-test ผลการวิจัย พบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตกในประเทศไทย อาจารย์ผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและทบทวนปัญหาในการขับร้องของผู้เรียนในทุกภาคการศึกษา มีการเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการบันทึกหลังการสอนเพื่อติดตามการสอนทุกครั้ง มีการประเมินการผ่านรายวิชาทักษะปฏิบัติขับร้องตะวันตกตามเกณฑ์การผ่านรายวิชา และผลการวิจัยหาประสิทธิภาพของแบบการสอน พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติขับร้องหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.18)

คำสำคัญ: วิธีการสอนขับร้อง รูปแบบการสอนขับร้อง การขับร้องตะวันตก สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

Abstract

The objective of this research study was to examine the Western Vocal Instructional Methods at Higher Education Academies in Thailand and to develop a Western Vocal Instructional Model at Higher Education Academies in Thailand. In order to apply the design of the Instructional Model and to further develop it, Western vocal teachers from state-run Higher Education Academies were interviewed and 10 practical skills used in classes were observed.

¹ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Program in Music, College of Music, Mahasarakham University

*Corresponding author; email: suthasinee.t@msu.ac.th

(Received: 24 January 2020; Revised: 24 April 2020; Accepted: 15 May 2020)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2021.19>

The analysis using basic statistics, such as averages ($\bar{X}$) and standard deviations (S.D.), as well as the Paired sample t-test. The following results were found: the Western Vocal Instructional Methods at Higher Education Academies in Thailand, the instructional methods are selected to be in alignment with the students' individuality. There are post-teaching records after every class, as well as evaluation of practical skills in the Western vocal courses, which are in accordance with the course criteria. According to the quality criteria, the results of the search for effectiveness in the model of the Western vocal instruction was found to be "Good". After having followed the Instructional Model, the students were found to have acquired higher scores on the Vocal Skills Post-test than on the Pre-test at a statistically significant level of 0.5. Finally, it was found that the students were satisfied with the Instructional Management, which had followed the Instructional Model. Overall, their satisfaction was found to be at the highest level ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.18).

Keywords: Vocal Teaching Methodology, Vocal Instructional model, Western vocal, Higher Education Academies in Thailand

บทนำ

การขับร้องตะวันตกเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวตะวันตกที่มีรากฐานมาจากอารยธรรมกรีกโรมันในยุโรป ซึ่งได้มีการเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและแนวคิดของผู้ประพันธ์เพลง จนกระทั่งได้พัฒนามาเป็นการขับร้องตะวันตกหลากหลายรูปแบบที่ได้รับความนิยม อาทิ การขับร้องแบบประเพณีนิยม (Traditional Classical Singing) การขับร้องละครเพลง (Musical Theater Singing) และการขับร้องแจ๊ส (Jazz Singing) เป็นต้น ปัจจุบันดนตรีตะวันตกได้แพร่กระจายเข้าสู่สังคมไทย เกิดเป็นการจัดการเรียนการสอนแขนงหนึ่งที่บรรจุในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เป็นรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรการสอนดนตรีของสถาบันอุดมศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความชำนาญในทักษะวิชาชีพ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ปี พ.ศ. 2562 ในการสร้างและพัฒนาคน โดยเปิดโอกาสในการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ศตวรรษที่ 21 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวนี้ อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านจะมีเทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะตนเพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาทักษะการขับร้องของผู้เรียนให้สามารถบรรลุความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ จึงเป็นประโยชน์มากขึ้นมีการรวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางให้กับอาจารย์ผู้สอนขับร้องทั่วประเทศได้ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการยกระดับการ

จัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ให้ผู้เรียนมีความสามารถและศักยภาพทัดเทียมกัน

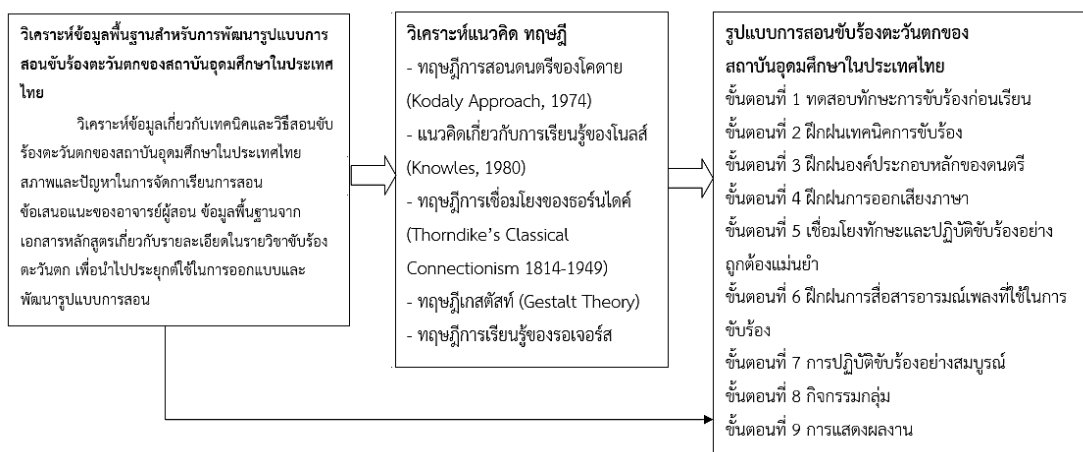
รูปแบบการสอน (Instructional Model) คือ รูปแบบที่ออกแบบไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ลำดับ ขั้นตอน การเตรียมการ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนด้านใดด้านหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายของการสอนนั้น ๆ ซึ่งการพัฒนาแบบการสอน เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีเป้าหมายต้องการให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด ทิศนา ขแมมณี (2559: 220-222) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนในหนังสือศาสตร์การสอนว่า รูปแบบการสอนเป็นลักษณะของการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนเนื้อหาที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่ควรมีการรวบรวม คิดค้นและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะการขับร้องที่สามารถบรรลุความมุ่งหมายในการศึกษา สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง และสามารถตอบสนองการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และการสังเกตการสอน (Observation) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของอาจารย์ผู้สอนขับร้องของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย คือ 1) สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 3) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 4) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 5) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา 6) มหาวิทยาลัยบูรพา 7) มหาวิทยาลัยพายัพ 8) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 9) มหาวิทยาลัยมหิดล และ 10) มหาวิทยาลัยศิลปากร จากนั้นนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำโครงร่างรูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกในประเทศไทย จากนั้นนำโครงร่างให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประเมินความเหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการสอน จำนวน 5 ท่าน และดำเนินการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการทดลองด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้เรียนเอกขับร้องชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 6 คน ใช้วิธีการทดลองแบบเดียวเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนและจดบันทึกระหว่างเรียนเพื่อติดตามพัฒนาการในการขับร้องของผู้เรียน โดยใช้ระยะเวลาในการเรียนทั้งหมด 16 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2/2562 จากนั้นสรุปผลการวิจัย จัดทำรายงานการวิจัย และตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิธีการสอนขับร้องตะวันตกในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1.1 สถาบัน A ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเอกของสถาบัน ได้มีการกำหนดให้ในแต่ละสัปดาห์มีเวลาเรียน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งในแต่ละคาบ ผู้สอนได้ทำการแบ่งเนื้อหาในการสอนออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การอบอุ่นเสียง (Vocal Exercise) และการขยายกล้ามเนื้อเสียง (Vocalize) ใช้เวลาประมาณ 25-30 นาที นำเทคนิคมาใช้ในบทเพลง (Repertoire) ซึ่งเน้นการสอนเทคนิคสำคัญในการขับร้องเพลงคลาสสิก คือ การใช้ร่างกายเพื่อการสร้างเสียงก้องกังวาน (Resonate) อีกทั้งการสอนการวิเคราะห์การออกเสียงภาษาโดยใช้สัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet) ในการฝึกฝนการออกเสียงภาษา และในส่วนของการประเมินผลจะเป็นในลักษณะการสอบปฏิบัติเดียวในการสอบปลายภาค

1.2 สถาบัน B การจัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตกนั้น ผู้สอนจะกำหนดให้ผู้เรียนขั้นต้นได้ฝึกบทเพลงภาษาอังกฤษและภาษาอิตาลีเลียน จากนั้นเมื่อผู้เรียนถึงขั้นกลาง จึงเริ่มสอนขับร้องเพลงที่ใช้ภาษาที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาอิตาลีเลียน ภาษาเยอรมัน และภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนใน 1 ชั่วโมง ผู้สอนได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การอบอุ่นเสียง (Vocalize) และฝึกขับร้องบทเพลง (Repertoire) โดยจะเน้นไปที่การสอนออกเสียงภาษา ปรับแก้ไขการขับร้องให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และมีการประเมินผลการเรียนโดยกำหนดให้มีการจัดคอนเสิร์ตการแสดงเดี่ยว และมีเกณฑ์การประเมินตลอดภาคการศึกษา คือ ความไพเราะของน้ำเสียง การออกเสียงภาษา ความตั้งใจในการฝึกซ้อม และการพัฒนาการของผู้เรียน

1.3 สถาบัน C ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะเลือกเพลงที่เหมาะสมกับระดับทักษะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงประเภทเสียง ความยาวของประโยคเพลง ช่วงเสียงของบทเพลง และปรับแก้ไขเทคนิคในการขับร้องเป็นรายบุคคล ซึ่งเมื่อพบปัญหาในการขับร้อง ผู้สอนจะแนะนำวิธีปรับแก้ไขในทันทีโดยไม่ปล่อยข้ามไป เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นทักษะที่มีปัญหาอีกครั้งในภายหลัง และในการประเมินการทดสอบการแสดงเดี่ยวนั้น เน้นการพิจารณาด้านทักษะการขับร้องและความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นทำนองใหม่ ๆ ในบทเพลงที่ใช้การขับร้อง

ภาพ 2 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องคลาสสิก สาขาดนตรี
ตะวันตก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพ 3 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องแจ๊ส คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.4 สถาบัน D ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนได้ทำการประมวลข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ อายุของผู้เรียน ความผิดปกติในร่างกาย ประวัติการเจ็บป่วย การทำศัลยกรรม ประวัติการเรียนขับร้อง และประวัติการขับร้องในวงขับร้องประสานเสียง เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการสอนให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และได้เริ่มต้นการสอนชั่วโมงแรกด้วยการอบอุ่นร่างกาย อบอุ่นเสียง หรือการทบทวนการบ้าน จากนั้นพาผู้เรียนฝึกฝนการขับร้องบทเพลง ซึ่งเทคนิคที่สำคัญที่ใช้ในการฝึกการขับร้องรูปแบบเพลงคลาสสิก คือ การฝึก “สระอู” อวัยวะแกนนำสำหรับการเปล่งเสียงขับร้องหรืออวัยวะออกเสียง (Vocal Organ) ประกอบด้วย 6 หัวข้อ ประกอบด้วย การเปิดทางท่าทางและใบหน้า การปล่อยขากรรไกรล่างลงอย่างพอดี การห่อริมฝีปาก การย่นริมฝีปากบนออกจากฟันบน การเก็บคางเข้าหาลำตัว และการวางลิ้นอย่างผ่อนคลาย เมื่อถึงท้ายชั่วโมงก็ให้ผู้เรียนคลายอุ่นเสียงหลังการขับร้อง และมอบหมายวิธีการฝึกการขับร้องสัปดาห์ ในส่วนของการประเมินนั้นเป็นการกำหนดการจัดการแสดงเดี่ยว (Recital) เพื่อเป็นการประเมินผลท้ายภาคการศึกษา

ภาพ 4 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องคลาสสิก
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 5 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องสากล
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

1.5 สถาบัน E ในการจัดการเรียนการสอนขับร้อง ผู้สอนจะเน้นแก้ไขจุดที่ผู้เรียนยังมีปัญหาในบทเพลงไปทีละจุด ด้วยวิธีการเน้นย้ำให้ปฏิบัติหลาย ๆ รอบ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว และมอบหมายการฝึกปฏิบัติในสัปดาห์เป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน อีกทั้งใช้วิธีการพูดคุยกับผู้เรียนอย่างเป็นกันเอง เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีความผ่อนคลาย โดยในการประเมินผลในรายวิชานั้นกำหนดให้ผู้เรียนจัดการแสดงมินิคอนเสิร์ตเพื่อสอบปฏิบัติเดี่ยวในทุกภาคการศึกษา

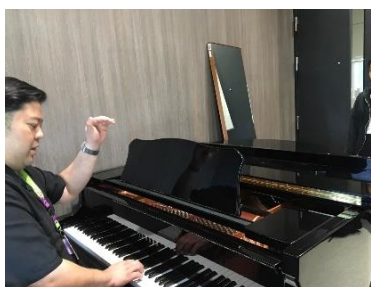
1.6 สถาบัน F ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนได้แบ่งเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 2 ส่วน คือ การฝึกฝนเทคนิคในบทเพลงและการฝึกร้องแบบฝึกหัด ซึ่งการฝึกฝนเทคนิคในบทเพลงจะใช้เวลาในช่วงโมเรียนปกติ และได้นัดหมายเรียนฝึกร้องแบบฝึกหัดให้กับผู้เรียน ใช้เวลา 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ อีกทั้งผู้สอนจะกำหนดบทเพลงให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงประเภทของเสียงและอารมณ์ของบทเพลงที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในการประเมินผลนั้น ผู้สอนได้กำหนดให้มีการสอบปฏิบัติเดี่ยว (Recital) เพื่อประเมินผลให้กับผู้เรียนในทุกภาคการศึกษา

1.7 สถาบัน G ผู้สอนเน้นการสอนเพื่อแก้ไขเทคนิคเป็นปัญหาต่อการขับร้อง เช่น การร้องแล้วมีลมแทรกเข้ามาในเนื้อเสียงมากเกินไป เป็นต้น ซึ่งพบในผู้เรียนในขั้นต้นและชั้นกลางที่มีปัญหาเสียงไม่ค่อยเข้าที่เป็นส่วนมาก ผู้สอนใช้วิธีแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้เรียนฝึกเปล่งเสียงพร้อมกับฝึกฝนการเก็บลม และคอยติดตามการสอนอย่างต่อเนื่อง จากนั้นเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติเทคนิคได้อย่างชำนาญแล้วจึงให้ผู้เรียนนำเทคนิคเข้ามาใช้ในบทเพลง ซึ่งเทคนิคที่สำคัญในการขับร้องเพลงคลาสสิกที่ผู้สอนได้เน้นสอนให้กับผู้เรียน คือ การใช้ช่องเสียงที่ทำให้ดังกังวานโดยกำหนดเสียงเข้าไปสะท้อนที่โพรงจมูก (Nasal) และเพดานแข็ง (Hard Palate) ซึ่งผู้สอนจะใช้วิธีการอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย โดยใช้ภาษาท้องถิ่น และได้กำหนดการสอบปฏิบัติเดี่ยวทุกภาคการศึกษา

1.8 สถาบัน H ในการเรียนการสอนแต่ละชั่วโมง ผู้สอนเน้นการสอนเพื่อแก้ปัญหการขับร้องของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการขับร้องให้เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งปัญหการขับร้องที่พบส่วนมาก ได้แก่ การยื่นคาง ขณะเปล่งเสียง การร้องเสียงตกตก การเกร็งคอขณะขับร้อง การเกร็งลำตัวขณะขับร้อง การหายใจแล้วหัวไหล่ลอยขึ้น อาการหลังค่อมหรือไหล่ห่อขณะขับร้อง ผู้สอนจึงต้องคอยเฝ้าสังเกตอาการเหล่านี้ร่วมไปกับการฝึกฝนเทคนิคอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วแล้ว จึงค่อย ๆ เพิ่มเติมเทคนิคการขับร้องอื่น ๆ ตามความสามารถของผู้เรียนต่อไป และกำหนดให้ผู้เรียนจัดการแสดงเดี่ยวเพื่อประเมินผลรายวิชาทุกปลายภาคการศึกษา

ภาพ 6 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องคลาสสิก วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพ 7 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องละครเพลง
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1.9 สถาบัน I ในการจัดการเรียนการสอนจะพูดคุยและสอบถามถึงสภาวะทางร่างกายของผู้เรียนในทุกชั่วโมง เพื่อปรับการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ระวังกาการบาดเจ็บขณะขับร้องให้กับผู้เรียน และติดตามการบ้านที่มอบหมายไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว โดยในการเรียนการสอน ผู้สอนจะให้ผู้เรียนอบอุ่นเสียง (Vocalization) เป็นอันดับแรก ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายก่อนการขับร้อง ซึ่งในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะเน้นสอนให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการคิด วิธีการใช้กล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง การออกเสียงภาษา และการวางตำแหน่งเสียงที่ถูกต้อง เน้นฝึกฝนเทคนิคหรือทักษะย่อยเพื่อแก้ปัญหาในเพลงนั้น ๆ ผู้สอนใช้วิธีการประเมินทักษะและความเข้าใจในการขับร้อง โดยมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง และมอบหมายการฝึกระหว่างสัปดาห์ให้กับผู้เรียน เพื่อประเมินผลการฝึกในแต่ละสัปดาห์ มีการจัดการแสดงในชั้นเรียน (Performance Class) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อีกทั้งกำหนดให้ผู้เรียนทดสอบการปฏิบัติขับร้องในทุกภาคการศึกษา

1.10 สถาบัน J ผู้สอนได้แบ่งเนื้อหาการสอนใน 1 ชั่วโมง ได้แก่ การอบอุ่นเสียง (Vocalize) ประมาณ 15-20 นาที และนำเทคนิคเข้าสู่บทเพลงที่ใช้ในการขับร้อง ซึ่งเน้นการฝึกฝนองค์ประกอบหลักของดนตรี คือ จังหวะและระดับเสียงและเน้นการสอนเทคนิคการขับร้องในรูปแบบแจ๊ส คือ การร้องจังหวะยก (Swing) การดันสด (Improvisation) หรือการดันสดที่ไม่ใช้คำร้อง (Wordless) เป็นวิธีการเลียนแบบเสียงทรมเปิด ที่เรียกว่า การสแกท (Scat) ซึ่งในการปฏิบัติขับร้องนั้น ผู้สอนได้สาธิตให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างและเปิดเพลงตัวอย่างให้ผู้เรียนฟัง เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและมีความเข้าใจมากขึ้น โดยผู้สอนบรรเลงเปียโนคลอขณะผู้เรียนขับร้อง พูดคุยกับผู้เรียนในการสร้างสรรค์ทำนองใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้กำลังใจผู้เรียนในระหว่างเรียน เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการขับร้อง โดยมีการประเมินการผ่านรายวิชาตลอดภาคการศึกษา คือ การพัฒนาของผู้เรียนตลอดภาคการศึกษา การสอบปฏิบัติกลางภาค และการสอบปฏิบัติปลายภาค ซึ่งผู้สอนจะพิจารณาตามพัฒนาการของทักษะการขับร้องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ภาพ 8 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องคลาสสิก
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

ภาพ 9 ชั้นเรียนรายวิชาขับร้องแจ๊ส
คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยมีวิธีการในการพัฒนารูปแบบการสอน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย และระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของ

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยในการออกแบบและพัฒนากระบวนการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำเทคนิคและวิธีการสอนข้างร้องตะวันตกของอาจารย์ผู้สอนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ได้จากตอนที่ 1 พร้อมทั้งพิจารณาร่วมกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนากระบวนการสอนด้วย ผลการพัฒนากระบวนการสอนมีรายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 ผลการออกแบบและพัฒนากระบวนการสอนข้างร้องตะวันตก การพัฒนากระบวนการสอนข้างร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ทดสอบทักษะการข้างร้องก่อนเรียน (Vocal Skills Pre-test) มีวัตถุประสงค์เพื่อพูดคุยกับผู้เรียนก่อนเรียนและทดสอบทักษะการข้างร้อง โดยผู้สอนพูดคุยถึงเป้าหมายในการเรียนข้างร้องของผู้เรียน พร้อมทั้งสอบถามถึงข้อมูลเบื้องต้น เช่น อายุของผู้เรียน ความผิดปกติในร่างกาย ประวัติการเจ็บป่วย การทำศัลยกรรม ประวัติการเรียนข้างร้อง และประวัติการข้างร้องในวงข้างร้องประสานเสียง อีกทั้งผู้สอนทดสอบฟังเสียงการข้างร้องของผู้เรียนเพื่อวิเคราะห์ว่าร้องเพี้ยนเสียงหรือไม่ มีทักษะการข้างร้องอยู่ในระดับใด และนำข้อมูลไปวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 ฝึกฝนเทคนิคการข้างร้อง (Practice Vocal Techniques) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนการข้างร้อง และพัฒนาเทคนิคการข้างร้อง โดยผู้สอนอธิบายถึงความรู้เกี่ยวกับอวัยวะหรือกล้ามเนื้อต่าง ๆ ที่ใช้ในการข้างร้อง และฝึกฝนการอบอุ่นเสียงให้กับผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายสำหรับการข้างร้อง พร้อมทั้งผู้สอนพิจารณาเลือกแบบฝึกเสียงที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยเน้นการใช้แบบฝึกเสียงในรูปแบบคลาสสิกตะวันตกเป็นพื้นฐาน อีกทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาสุขภาพเสียงของตนเอง แนะนำวิธีการดูแลรักษาเสียง ได้แก่ พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำให้มาก ออกกำลังกายอย่างพอเหมาะ เลือกทานอาหารที่เหมาะสม ถ้าหากป่วยหรือไม่สบายควรไปพบแพทย์ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 ฝึกฝนองค์ประกอบหลักของดนตรี (Essential Key Components of Music) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนองค์ประกอบหลักของดนตรี ได้แก่ จังหวะ และระดับเสียง โดยผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณาถึงอัตราจังหวะ และค่าจังหวะของตัวโน้ตในแต่ละตัวโน้ตในบทเพลง เพื่อฝึกฝนจังหวะที่ใช้ในบทเพลงในการข้างร้อง อีกทั้งพูดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับตัวโน้ตในกุญแจเสียง (Key Signature) ที่ใช้ในบทเพลง และให้ผู้เรียนลองปฏิบัติร้องโน้ตเพลงด้วยวิธีการร้องโน้ตโซลเฟจแบบโดคงที่ (Fixed-do Solfege)

ขั้นตอนที่ 4 ฝึกฝนการออกเสียงภาษา (Pronunciation Practice) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการอ่านการออกเสียงภาษาในบทเพลงที่ใช้ในการข้างร้องอย่างถูกต้อง โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าและฝึกฝนการออกเสียงภาษาในบทเพลงที่ใช้ในการข้างร้อง โดยใช้สัญลักษณ์ตามสัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet) มาด้วยตัวเองก่อนการมาเรียน จากนั้นพูดคุยร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาที่ผู้เรียนไปค้นคว้ามา จากนั้นผู้สอนพาผู้เรียนอ่านออกเสียงภาษาอย่างช้า ๆ

ขั้นตอนที่ 5 เชื่อมโยงทักษะและปฏิบัติข้างร้องอย่างถูกต้องแม่นยำ (Accurate and Precise Skills Connections of Singing) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงทักษะที่ได้เรียนมาให้นำไปสู่การปฏิบัติข้างร้องอย่างถูกต้องและแม่นยำ โดยผู้สอนพาผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะ ใช้วิธีการให้ผู้เรียนข้างร้องทั้งบทเพลง

โดยคำนึงทักษะต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา พร้อมทั้งแนะนำถึงวิธีการฝึกซ้อมที่ดี โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำร้องซ้ำอย่างพอเหมาะ หากมีอาการเหนื่อยล้ามากเกินไป ควรหยุดพักทันที

ขั้นตอนที่ 6 ฝึกฝนการสื่อสารอารมณ์เพลงที่ใช้ในการขับร้อง (Interpretation of Lyrics) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในการตีความเพลง สรุปและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารอารมณ์ในบทเพลงขณะขับร้อง โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าประวัติผู้ประพันธ์ แปลความหมายในบทเพลง หาคำศัพท์ในบทเพลง จากนั้นพูดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลได้ค้นคว้ามา เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองในการตีความหมายของบทเพลงร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปการตีความเพลง อารมณ์เพลง และให้ผู้เรียนลองสื่อสารอารมณ์เพลงผ่านการขับร้อง

ขั้นตอนที่ 7 การปฏิบัติขับร้องอย่างสมบูรณ์ (Complete Singing) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนมาทั้งหมดและนำไปสู่การปฏิบัติการขับร้องอย่างสมบูรณ์ก่อนการแสดงจริง โดยผู้สอนพาผู้เรียนทบทวนการปฏิบัติความรู้เดิมทั้งหมด ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติขับร้องด้วยตนเองอีกครั้งโดยคำนึงถึงเป้าหมายของบทเพลง ผู้สอนคอยสังเกตและวิเคราะห์ในจุดที่ผู้เรียนยังปฏิบัติไม่คล่อง แล้วแนะนำวิธีการปรับแก้ไขและแนะนำการฝึกซ้อมด้วยตนเองให้กับผู้เรียนเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 8 กิจกรรมกลุ่ม (Group Activities) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงการขับร้อง และพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกันกับผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนในชั้นเรียน โดยจัดกิจกรรมผลัดเปลี่ยนกันขับร้อง จากนั้นผู้สอนให้คำแนะนำพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้สอนท่านอื่นและผู้เรียน และให้ผู้เรียนนำคำแนะนำไปพัฒนาการขับร้องของตนเอง

ขั้นตอนที่ 9 การแสดงผลงาน (Performance) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงการขับร้องต่อหน้าสาธารณชน โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนออกแบบการจัดการแสดง และคอยสังเกตการดำเนินการจัดการแสดงของผู้เรียนพร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการแสดง อีกทั้งรับชมการแสดงขับร้องของผู้เรียนเพื่อประเมินและวิเคราะห์การขับร้องของผู้เรียน จากนั้นสะท้อนผลการแสดงให้ผู้เรียนทราบเมื่อจบการแสดง เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงและพัฒนาการขับร้องของตนเอง ซึ่งผู้สอนยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการสอนในครั้งต่อไปได้อีกด้วย

2.2 ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย การหาคุณภาพของรูปแบบการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องด้านเนื้อหา โดยผลการตรวจสอบพบว่า รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกในประเทศไทยมีความเหมาะสมและความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18

2.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย การทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนนั้น เป็นการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านทักษะการขับร้องก่อนเรียนและหลังเรียน ของผู้เรียนที่เรียนตามรูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติขับร้องตะวันตกเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินทักษะปฏิบัติขับร้องตะวันตกของผู้เรียนทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ความประณีตสวยงามของเสียงร้อง

ความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง การปฏิบัติเทคนิคในบทเพลง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง และความชัดเจนของภาษา โดยมีคุณลักษณะของมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างเกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติซ้ำร้องของรูปแบบการสอน

ประเด็นประเมิน	ระดับ คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
1. ความประณีตสวยงามของเสียงร้อง	5	มีทักษะการใช้เสียงซ้ำร้องได้อย่างประณีตสวยงามดีเยี่ยม
	4	มีทักษะการใช้เสียงซ้ำร้องได้อย่างประณีตสวยงามดีมาก
	3	มีทักษะการใช้เสียงซ้ำร้องได้อย่างประณีตสวยงามได้ดี
	2	มีทักษะการใช้เสียงซ้ำร้องได้อย่างประณีตสวยงามพอใช้
	1	ควรปรับปรุงการทักษะการใช้เสียงซ้ำร้อง
	0	ไม่สามารถใช้เสียงปฏิบัติซ้ำร้องบทเพลงได้
2. ความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียง	5	มีความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียงอย่างดีเยี่ยม
	4	มีความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียงดีมาก
	3	มีความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียงดี
	2	มีความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียงพอใช้
	1	ควรปรับปรุงในเรื่องจังหวะและระดับเสียง
	0	ไม่สามารถซ้ำร้องบทเพลงให้มีความถูกต้องของจังหวะและระดับเสียงได้
3. การปฏิบัติเทคนิคในบทเพลง	5	สามารถปฏิบัติเทคนิคในบทเพลงได้ดีเยี่ยม
	4	สามารถปฏิบัติเทคนิคในบทเพลงได้ดีมาก
	3	สามารถปฏิบัติเทคนิคในบทเพลงได้ดี
	2	สามารถปฏิบัติเทคนิคในบทเพลงได้พอใช้
	1	ควรปรับปรุงการปฏิบัติเทคนิคการซ้ำร้องในบทเพลง
	0	ไม่สามารถปฏิบัติเทคนิคการซ้ำร้องในบทเพลงได้
4. การถ่ายทอดอารมณ์เพลง	5	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้อย่างดีเยี่ยม
	4	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้ดีมาก
	3	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้ดี
	2	สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้พอใช้
	1	ควรปรับปรุงการถ่ายทอดอารมณ์เพลง
	0	ไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้
5. ความชัดเจนของภาษา	5	มีความชัดเจนของภาษาดีเยี่ยม
	4	มีความชัดเจนของภาษาดีมาก
	3	มีความชัดเจนของภาษาดี
	2	มีความชัดเจนของภาษาพอใช้
	1	ควรปรับปรุงในเรื่องความชัดเจนของภาษาในการซ้ำร้อง
	0	ไม่สามารถออกเสียงภาษาในการซ้ำร้องบทเพลงได้

ซึ่งหลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผู้เรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติขับร้องตะวันตกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนขับร้องตะวันตกในประเทศไทย เป็นการสอนผู้เรียนในแบบตัวต่อตัว ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล เน้นการฝึกฝนจังหวะและระดับเสียง ฝึกฝนเทคนิคการขับร้อง การออกเสียงภาษา (Diction) โดยใช้สัทอักษรสากล (International Phonetic Alphabet) เน้นการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการคิด วิธีการใช้กล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง ซึ่งก่อนการสอนผู้สอนจะพูดคุยเพื่อประมวลข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ อายุของผู้เรียน ความผิดปกติในร่างกาย ประวัติการเจ็บป่วย การทำศัลยกรรม ประวัติการเรียนขับร้อง และประวัติการขับร้องในวงขับร้องประสานเสียง เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการสอนให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการสอนและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สาธิตให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างและเปิดเพลงตัวอย่างให้ผู้เรียนฟัง พูดคุยกับผู้เรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้กำลังใจผู้เรียนในระหว่างเรียนและทบทวนเป้าหมายในการเรียน และมีการบันทึกหลังการสอนเพื่อติดตามผลการสอนทุกครั้ง การประเมินการผ่านรายวิชา ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนจัดการแสดงเดี่ยวเพื่อประเมินผลในแต่ละภาคการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโนลส์ (Knowles, 1980) มีความเชื่อว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการด้วยวิธีการที่ตนพอใจ และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของโรเจอร์ส (Rogers, 1969) มีความเชื่อว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีมาก หากอยู่ในสภาพการณ์ที่ดีและผ่อนคลาย ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศให้ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้

รูปแบบการสอนขับร้องตะวันตกของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ซึ่งกล่าวได้ว่ารูปแบบการสอนนี้มีความเหมาะสม และมีเนื้อหาที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนขับร้องตะวันตก เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นวิธีการฝึกปฏิบัติทักษะการขับร้อง เน้นวิธีการฝึกปฏิบัติให้ชำนาญตามขั้นตอนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ฝึกทักษะการคิด ฝึกทักษะการตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกฝนและเพิ่มพูนทักษะการขับร้องจากประสบการณ์ที่ได้รับจากกิจกรรมเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการขับร้อง ทักษะการทำงาน สามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาตนเองในอนาคตต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2562) ที่กำหนดให้บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเอง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้ อีกทั้งเป็นการตอบสนองการปฏิรูปการศึกษาและสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ, 2562) ที่กล่าวว่าการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน เน้นทักษะการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นในปัจจุบัน ที่การจัดการศึกษาควรนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นพลเมืองของสังคมในศตวรรษที่ 21 มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. รูปแบบการสอนข้อร้องเรียนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาทักษะการข้อร้องเรียนให้กับนิสิตระดับปริญญาตรี หากนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียน หรือกลุ่มปฐมวัย ควรเลือกประยุกต์ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มวัย
2. ในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ อาจารย์ผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของรูปแบบการสอนเสียก่อน โดยเฉพาะองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ คือ ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการข้อร้องเรียนและการสอนข้อร้องเรียน เนื่องจากกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ จำเป็นต้องมีทักษะในการสอนข้อร้องเรียน มีการวิเคราะห์ปัญหาในการข้อร้องเรียนและเลือกบทฝึกเสียงเพื่อพัฒนาทักษะการข้อร้องเรียนให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแบบการสอนทักษะดนตรีระดับอุดมศึกษาในด้านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษาให้เพิ่มพูนทางวิทยาการและต่อยอดการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลและประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนข้อร้องเรียนของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาต่อยอดงานวิจัยในด้านการสอนข้อร้องเรียนให้มีความมีความก้าวหน้าและทันสมัยมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแบบการสอนเพื่อส่งเสริมการสอนข้อร้องเรียนให้แก่กลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนและกลุ่มเด็กปฐมวัย โดยต้องประยุกต์ขั้นตอนในรูปแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มอายุนั้น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการสนับสนุนการวิจัยแผนงานพัฒนานักจิตศึกษา จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2563 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์รัชช วรรณมิตร ที่ท่านกรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ตลอดมา จนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่สละเวลาในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). นโยบายการดำเนินงานของกระทรวง สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://bit.ly/3dQnoM2>
- พิศนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561- 2580. สืบค้น 2 ธันวาคม 2562, จาก <http://nscr.nesdb.go.th>
- Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy*. New York: The Adult Education Company.
- Rogers, C. R. (1969). *Freedom to learn*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company.